
Aanhangsel: Evaluatieverslagen Brabantse Bibliotheken

Vooraf ter informatie en inspiratie hebben we de evaluaties opgenomen van de eerste vijf bibliotheken in Noord-Brabant die met BoekStart gewerkt hebben. Dit is een apart document geworden dat als aanhangsel gezien kan worden bij het basisdocument.

Bibliotheek 's-Hertogenbosch

- **Start**

Er was een voorschools netwerk in opbouw dat bezig was met het formeren van een plan zodat Leesplezier en Leesbevordering bij iedereen structureel in het werk verweven zou worden. Dit plan kon een geweldige boost gebruiken zodat de interne problemen waar onder andere de Thuiszorg in Den Bosch mee te maken heeft (gebrek aan tijd en gebrek aan geld) niet langer de bottleneck voor afspraken hoefde te zijn. Vanuit dit netwerk heb ik aan mijn contactpersoon (verpleegkundige) de weg binnen de thuiszorg gevraagd.

De gemeente: een collega van mij zit in het netwerk Taalambassadeurs van de gemeente en vertelde me dat ik het beste bij Sandra van Wersch, ambtenaar jeugd en jongeren kon beginnen.

- **Samenwerking gemeente**

De samenwerking loopt na een voorzichtige start goed.

De gemeente maakt tweemaal per jaar een selectie van adressen uit het burgerlijk bestand en levert brieven, adresetiketten en enveloppen bij ons af. De brief is ondertekend door de Wethouder van Jeugd en Onderwijs Bart Eigeman, die ook op 24 april om half twaalf het eerste koffertje voor Den Bosch komt uitdelen. De adresselectie omvat de baby's van 14 dagen tot 6 maanden en 14 dagen en we mogen er maximaal een maand overdoen om de adressen te versturen. Dit om wel even uit de buurt te blijven van het cb-consult van 7,5 maanden.

Ik houd hen op de hoogte van de stand van zaken en een evaluatiemoment stel ik me eind 2009, begin 2010 voor als we twee selecties hebben gehad. Dit ga ik hun ook voorstellen in het volgende contact.

Tips: in een grote gemeente krijg je in eerste instantie te maken met een ambtenaar die ook veel intern na moet vragen. Het kost vervolgens dus gewoon tijd! Ze zagen er in Den Bosch wel het mooie van in! De afdelingen (adresselectie, secretariaat, afdeling jeugd en jongeren) moeten elkaar onderling ook rekeningen sturen. Vandaar dat zij de selectie tweemaal per jaar doen en wij de brieven. We voegen daar ook een biebbon aan toe en een flyer met openingstijden en adressen. Omdat we zes biebs hebben past die info immers niet op de bon!

Sandra informeert zelf (op haar verzoek) haar collega's, de ambtenaren van bibliotheekzaken en van de brede Bossche scholen. Gemeente en thuiszorg zijn erg geïnteresseerd in de positieve resultaten van het Engelse Bookstart.

- **Samenwerking consultatiebureau**

Zie boven bij de start: verpleegkundige Anouk Jaftoran is de ingang voor mij. Haar manager Marieke van Breukelen heb ik vervolgens via mail bereikt en telefonisch (16 december) gesproken, zodat zij nog de volgende dag haar MT kon informeren. Zij zou mij vervolgens doorgeven wat de bevindingen waren en met wie ik verder kon praten. Die mail heeft mij niet bereikt.

In januari heb ik weer gebeld met haar en hoorde dat zij niet negatief waren, maar dat er geen geld en geen uren beschikbaar waren en dat Marga Herman contact met mij zou opnemen en mij verder bij zou praten over hun mogelijkheden.

Op 9 januari bereikte ik haar uiteindelijk per telefoon en een lang gesprek volgde waarin ik veel weerstand voelde om mee te doen vanwege het aspect: het komt erbij en ik wil dat de verpleegkundige niet aandoen. Maar tegenover het project en leesbevordering voelde ik wel een opener houding. Afspraak gemaakt om verder te praten met de verpleegkundige erbij. Dit gesprek is afgebeld wegens ziekte van haar (eerst twee weken ziek, toen een week terug en weer drie weken ziek). Het gesprek is uiteindelijk gehouden op maandag 23 maart met manager en verpleegkundige en was in eerste instantie positief – ze nemen deel, later werden alle beperkingen toch weer uitgebreid opgesomd. Maar ze doen mee sinds 23 maart!

Op 25 maart heb ik meteen met de verpleegkundige een vervolgbespreking gevoerd (heel positief) en zij gaat als ze de bonnen en voorbeeldkoffers heeft een rondje langs de acht consultatiebureaus maken om alle collega's te enthousiasmeren. De uren komen voor rekening van Boekstart Den Bosch. Er zijn verder geen mogelijkheden voor bijscholing en opfrissing op dit moment. Als het project echter succesvol geïntroduceerd wordt ga ik met de verpleegkundige verder praten en evalueren om te proberen een andere of nieuwe opening te vinden. Ik neem initiatief voor een evaluatie eenmaal per jaar. Opmerking vanuit het cb waar ik nog wat mee moet: standaard veel aandacht voor boekjes en lezen tijdens het 18-maandenconsult bij de verpleegkundige.

Ik ga er verder nog aan werken om acht Boekenmanden voor de verpleegkundige (met alleen maar afwasbare boekjes vanwege hygiëne) en een collectie in het bureau (makkelijk opruimbaar want er zijn ruimtes die door meerdere instanties gebruikt worden) voor elkaar te krijgen. Dit kan alleen als het hun geen geld kost. Ook niet bij beschadigingen en zoekraken.

- **Collectie**

We werken met een code AB voor de prentenboeken voor baby's (opruimen en statistische code in Bicat). Voor het publiek voegen we als vindplaats toe na Prentenboeken: 'voor baby's'.

De kartonnen boeken kunnen als andere boeken verwerkt en geleend worden. De stoffen, plastic en houten boeken worden met een marker beschreven met het woord 'Bieb' en vervolgens in de uitlening gezet. Mochten ouders ze willen lenen, dan nemen ze een zakje mee met daarop een eigendomsticker van de bieb van herkomst en een rfid-label (self-service) en stoppen het boek daarin (polygripzakken op A4-formaat, net als voor IFL van Rexell, geleverd via een kantoorzaak in de stad (vijf stuks voor €2,45).

De boekjes zitten niet al in die zakjes omdat we dat niet uitnodigend vinden (Leidraad bij onze inrichtingen). Ze worden niet op titelniveau uitgeleend, dus maar onder een hoofdtitel: Babyboekje ; van stof, plastic of hout. Ze zijn wel apart op te zoeken omdat er aan die algemene titelsleutels wel alle titels worden toegevoegd.

Grootte: de startcollectie van 50 titels en wat er al in de uitlening stond van de advieslijst. Nog niet na te tellen op dit moment. Geen voorbehoud in aantal boeken om te lenen. Daar doen we in principe niet aan.

- **Inrichting**

Centrale: ingericht door architect, advies ingewonnen van Carla Roberti. Op de plek waar ouders uit de lift komen, komt een blauw kleed/is een kader op de vloer. Dat deel van de witte kubus voor de jongsten (bestaande uit witte vakken) is bestemd voor babyboekjes en ouderscollectie.

Rompert: ingericht door Ruim 2, behoefte aan ondersteuning door stylist.

Rosmalen net nieuw opgeleverd (eind maart) heeft in de achthoek nog een plek over voor babyboeken (half roze, half blauw is die bak met vakken toevallig). Voor de oudercollectie moet bekeken worden of dat wel zo praktisch is daarin of dat die net iets hoger aan de zijkant komt.

Drie kleine vestigingen doen veel minder, bakken en sferbepalers. Fotomateriaal volgt als het beschikbaar is. Door vertragingen in het begin is veel nog in wording!

- **De Praktijk**

De jeugdbibliothecarissen zijn door mij ingespraakt en via werkoverleggen en mail steeds op de hoogte gehouden. Zij bespreken het protocol van ontvangst verder door in de teamoverleggen omdat bij iedereen de ruimtelijke situatie anders is. Bijvoorbeeld aan de klantenservice op begane grond schrijft men in en op de jeugdafdeling (in de kelder of op de eerste verdieping) haalt men het koffertje op. Routing hiervan zodanig inrichten dat ouders niet te veel met een eventueel vermoeide en jengelende baby hoeven te wachten.

- **Ontvangsten**

Deze zijn er nog niet, bijscholing volgt op 22 april. De andere bijscholing was super voor degenen die erbij waren. Door tijdsdruk was er een dag gekozen waarop een aantal medewerkers al andere afspraken hadden. Maar degenen die er waren, waren na het zien van de beelden ook helemaal overtuigd. Ook heel goed: het doorpraten van een mogelijk scenario van ontvangst van ouder met kind en de dingen waar je op kunt letten. Het gedeelte boekjes voor welke leeftijd was informatief maar daar zou ik wel een schriftelijke duidelijke weerslag van willen, zodat ik die aan alle medewerkers op jeugdplekken kan meegeven. Degene die er incidenteel staan kunnen dan ter plaatse weer even de ins en outs opzoeken.

- **Ervaringen tot nu toe**

Ze komen eraan! Na een trage start lijkt het nu heel succesvol te kunnen gaan verlopen. Iedereen werkt nu achter de schermen hard en na 24 april kunnen we meer zeggen!

We gaan de baby's volgen aan de hand van de geboortedata die corresponderen met het gemeentelijke adressenbestand binnen onze lenersgegevens in Bicat. Volgens mijn collega marketing kunnen we op actiedatum en adres bekijken of er ook broertjes, zusjes dan wel ouders lid zijn geworden. Er is een statistische code voor de boekjes aangemaakt dus ook die verbanden (lenen de juiste baby's ook wel de Boekstartboekjes?) zouden zonder moeite uit het bestand moeten kunnen worden gehaald.

- **Hoe verder?**

Ik zit nu nog volop in het traject tot 24 april, heb van te voren wel een planning gemaakt maar ga die na de 24e eens opzoeken en weer aanpassen omdat wij erg veel later gestart zijn. Ik ga ook nog bij Maatschappelijk werk van Divers (die bij moeilijke ouders thuishouden) en met de Opvoedingswinkel praten om te kijken hoe we de moeilijker te bereiken ouders enthousiast kunnen maken. We kunnen altijd vragen (als de affiches er zijn) om de etalage in te richten voor Boekstart (gesprek met de opvoedingswinkel op 20 april was zeer inspirerend; daar verwacht ik nog wel concrete dingen van, ik maak een vervolgspraak - AJ). Ook wil ik op de kinderdagverblijven een hoekje maken met poster en informatiefolder voor ouders (behoefte aan flyer/folder om te prikkelen, of freecard met achterop korte tekst die prikkelt).

Graag wil ik ook dat de driehoek die nu al meedoet op de deur een herkenbaar Boekstartlogo heeft, zodat het beeldmerk erin gaat slijpen.

Idee: om oudersites te gaan informeren en te bekijken of we samen iets kunnen om de Boekstartsite voor ouders interessant te maken (art. Volkskrant 7 april, 2e katern voor sites). Uit het gesprek op met de Opvoedingswinkel kwam ook weer de vraag naar schriftelijke informatie over Boekstart – dus informatiepakketje voor mogelijke partners is een wens.

Annette Janssen

Evaluatieverslag BiblioPlus, vestiging Mill

- **Start**

Er is in het verleden een goed opgezet voorschools netwerk geweest, maar door reorganisatie/fusie en wisseling van personeel bij alle deelnemende instanties waren er geen contacten meer.

De Gemeente neemt vanaf 2008 het standaardproduct af: 'Leesbevordering voorschoolse periode 0-4 jaar: Voortouw'. Dat betekent dat de gemeente het Voortouw betaalt en het is vanzelfsprekend dat BiblioPlus contact heeft opgenomen met het consultatiebureau, kinderdagverblijf en de peuterspeelzalen. Boekstart is een extra impuls geweest om het contact met de wijkverpleegkundigen te intensiveren.

In het kader van Boekstart heb ik begin december contact opgenomen met de Manager jeugdgezondheidszorg. Zij was erg ingenomen met het Boekstartproject en wilde graag meewerken. Ik heb daarna de wijkverpleegkundigen benaderd en een afspraak gemaakt voor een informatiebijeenkomst in januari.

Begin december heb ik ook telefonisch contact met de gemeente gehad, uitgezocht wie ik kon benaderen over Boekstart en de desbetreffende ambtenaar opgebeld. In het telefonisch contact heb ik het project toegelicht en verteld dat het een pilot betreft (vijf bibliotheken in Nederland) van een programma dat geïnitieerd is vanuit de overheid, gebaseerd op het Engelse Bookstart en landelijk uitgerold wordt.

Aan de gemeenteambtenaar en aan de manager jeugdgezondheidszorg heb ik via mail algemene informatie verstrekt over Boekstart : het projectplan Boekstart in Nederland. (via Stichting Lezen).

Met de gemeenteambtenaar heb ik een afspraak gemaakt voor een gesprek in de tweede week van december. Hij was in het begin van het gesprek erg sceptisch ('weer een programma om ouders te overtuigen dat voorlezen goed is, wordt uitgevoerd omdat wij

dat belangrijk vinden en uiteindelijk op niets uitloopt'). Uiteindelijk werd hij enthousiast door: de resultaten van het Engelse Bookstart, dat het een programma is voor alle baby's en hun ouders en de toezegging dat deze pilot heel goed geëvalueerd wordt en hij op de hoogte wordt gesteld van de resultaten.

Tips: lees je goed in en noem de resultaten die het project op moet leveren en vertel zo concreet mogelijk hoe je die wil bereiken.

- **Samenwerking met gemeente**

De samenwerking verloopt prima, ik moet zelf goed de vinger aan de pols houden.

De ambtenaar geeft goed aan hoe hij het geregeld wil zien, bijvoorbeeld dat de eerste overhandiging een mediamoment moest opleveren. Daarin gaat hij eigengereid te werk. Van de andere kant is het fantastisch dat ambtenaar en wethouder er tijd voor vrijmaken en uitstralen dat ze achter Boekstart staan. De wethouder heeft het eerste Boekstart koffertje overhandigd, heel officieel met een goede speech. Aanwezig waren de regiomanager van BiblioPlus, ambtenaar en wethouder van de gemeente, vestigingscoördinator van bibliotheek Mill en de wijkverpleegkundige.

De gemeente verstuurt ongeveer eenmaal per twee maanden de brieven naar de ouders op briefpapier van de gemeente en ondertekend door de burgemeester.

Er worden 130 baby's per jaar geboren.

Er is nog geen evaluatiemoment afgesproken.

In het gesprek met de gemeente is genoemd dat voor de zomervakantie de eerste resultaten worden doorgegeven (aantal leden, uitleningen e.d.)

Tip: doordat de eerste overhandiging van het Boekstart koffertje (geënceneerd) een officieel moment was, waren alle drie de partijen bij elkaar: goed netwerkmoment

- **Samenwerking met consultatiebureaus**

De manager jeugdgezondheidszorg was enthousiast over het project.

Zij heeft tijd beschikbaar gesteld voor de twee wijkverpleegkundigen van het consultatiebureau om een informatiebijeenkomst over Boekstart bij te wonen. Zij was zelf ook aanwezig bij deze informatiebijeenkomst, die ik had georganiseerd voor de wijkverpleegkundigen, het team Mill en de medewerker backoffice Voortouw. Tijdens de bijeenkomst is afgesproken dat bij het 7-maandenbezoek aandacht wordt gegeven aan Boekstart en dat de wijkverpleegkundigen aanwezig zijn bij de eerste uitgave van het Boekstart koffertje. Er is een Boekstart koffertje op het consultatiebureau en de wijkverpleegkundigen attenderen ouders er al op tijdens het eerste bezoek aan huis in de kraamtijd. Boekstart wordt meegenomen in het Voortouwprogramma. Een keer per jaar is er contact, wordt de Babyboekenmand en het Wachtkamerproject geactualiseerd en nu ook Boekstart geëvalueerd. Tijdens de Boekstartbijeenkomst is afgesproken dat we de bijeenkomst voor Boekstartouders in de bibliotheek gezamenlijk gaan aanpakken. Dit moet nog verder uitgewerkt worden.

Ze geven aan dat ze graag beelden (film Boekstart) in het consultatiebureau willen tonen. Mogelijkheden daarvoor moeten we nog samen bespreken. Ik neem contact op met de manager op het moment dat er meer duidelijkheid is over de film van Elly van der Linden.

- **Collectie**

Voor de Boekstartcollectie is een aparte babyhoek ingericht. De boekjes zijn allemaal gelabeld en voorzien van een Boekstartetiket. De stoffen boekjes en boekjes die moeilijk

te labelen zijn presenteren we in transparante documenttassen. Op deze documenttassen is een etiket van stevig papier geplakt waaronder de RFID-sticker is aangebracht en op het etiket is een verkorte titelbeschrijving gezet en een Boekstartetiket. De stoffen boekjes worden na de uitlening uitgewassen.

Tot nu mogen ouders meerdere boekjes lenen, op verzoek voor een dubbele uitleentermijn. De collectie bestaat uit nu uit 70 exemplaren. (We willen graag een bereik van 50 procent van de doelgroep en dat zijn 65 baby's; voorlopig gaan we uit van gemiddeld één boek per baby.)

- **Inrichting**

De bibliotheek komt over ongeveer anderhalf jaar in een nieuw gebouw, dus proberen we met zo weinig mogelijk middelen nu een goede babyhoek te creëren.

Er is een aparte babyhoek ingericht, helaas niet in de buurt van de peuter- en kleuterboeken. Na de zomervakantie gaan we de inrichting van de bibliotheek speciaal hiervoor aanpassen.

Er zijn bestaande kasten gebruikt voor de babyhoek. Deze zijn wel aangepast. Voor de ouders staat er een gemakkelijke stoel die al aanwezig was in de bibliotheek. Bij Wesco is een laag kastje gekocht, een kleed en twee bakken voor de boekjes. Verder staat er een nieuwe box in de babyhoek.

- **De praktijk**

Het hele team heeft deelgenomen aan de workshop en dat heeft een goed effect. Het geeft een band om dit project samen aan te pakken. Iedereen is op de hoogte en men kan met elkaar overleggen.

De workshop van Elly van der Linden gaf de medewerkers ook handvatten hoe je ouders kunt ontvangen. In het overleg met de vestigingscoördinator en de I&A-medewerker zijn het ontvangen van ouders, de tips van Elly en onze eigen ervaringen nog eens doorgenomen. In de bibliotheek werkt een klein hecht team. Zij spreken samen over hun ervaringen met het ontvangen van ouders. Inmiddels ligt er het protocol dat besproken is in het team. De medewerkers kunnen volgens mij redelijk goed inschatten waar ouders behoefte aan hebben en hoe ver je moet gaan met informatie verstrekken, maar het is ook een proces. De ervaringen gaan we in de teamvergadering van juni bespreken.

Eind mei wordt een ontvangst voor Boekstartouders in de bibliotheek georganiseerd in samenwerking met het consultatiebureau.

Vanuit het Voortouw zijn vaste contactmomenten met het consultatiebureau, eenmaal per jaar. Ik wil echter een extra moment over Boekstart inplannen in oktober, met gemeente en consultatiebureau. Dan zijn we ruim een half jaar met Boekstart bezig en het lijkt me goed om met elkaar door te nemen wat goed gaat, wat beter kan. Tevens kunnen we naar de resultaten van het eerste halfjaar kijken.

- **Ervaringen tot nu toe**

Er zijn 41 brieven verzonden en 19 koffertjes opgehaald. De ouders vinden het een heel leuk cadeau, zijn over het algemeen verrast dat er ook babyboekjes te leen zijn in de bibliotheek, enthousiast over de babyhoek (en over de ouder- en opvoedcollectie).

Vanuit het consultatiebureau zijn volgens mij nog geen mensen doorverwezen; dat is nog te vroeg.

- **Hoe verder?**

De basis ligt er nu. De ervaringen tot nu kunnen meegenomen worden in het plan van aanpak dat ik ga maken. De bedoeling is dat Boekstart ook in de andere vestigingen van BiblioPlus uitgevoerd wordt. Voor een deel kunnen de kosten misschien uit de Voortouwsubsidie betaald worden, maar er moet nog goed uitgezocht worden hoe dit verder uitgezet kan worden. In de op een na grootste gemeente in het werkgebied, Boxmeer, wordt het product Voortouw niet door de gemeente afgenomen en daar zal het veel moeilijker zijn om Boekstart in te voeren. De landelijke ontwikkelingen zijn dus heel belangrijk, met name hoe de financiën geregeld worden.

In de gemeente Mill gaan we contacten leggen met de nieuwe kinderopvangorganisatie. Zij moeten naar mijn mening ook betrokken worden bij het Boekstartproject.

Resi Baeten

Evaluatieverslag Theek 5, vestiging Raamsdonkveer

- **Start**

Er was niet echt een voorschools netwerk. Ik zit wel in een GOA-overleg van de gemeente waar een aantal peuterspeelzalen en kinderdagverblijven bij betrokken zijn. Met het consultatiebureau had ik wel al contact vanwege het Wachtkamerproject en de WaWa-waaier (informatiewaaier). Het Wachtkamerproject omvat het vullen van hun wachtkamer met folders, een poster en een mand met boekjes die om het halfjaar gewisseld worden. Bij de WaWa-waaier dragen zij zorg voor de verspreiding. Hiermee worden alle ouders bereikt.

Ik heb zeker gebruik kunnen maken van de bestaande contacten voor Boekstart. Ik heb het project Boekstart bij de voorzitter van het GOA-overleg weggelegd (beleidsambtenaar Welzijn). Het was toen nog niet bekend of hij de juiste contactpersoon moest worden, maar het eerste contact was gemaakt. Van mijn contacten bij het consultatiebureau heb ik geen gebruikgemaakt van de wijkverpleegkundige waar ik tijdens het Wachtkamerproject veel contact mee heb, maar ik heb gebruikgemaakt van een zorgmanager die mee heeft gewerkt aan de WaWa-waaier. Ik wist dat zij geen zorgmanager meer was in mijn gemeente, maar zij kon mij wel op hoger niveau direct doorverwijzen naar de juiste persoon.

Begin december is er direct telefonisch contact gezocht met de beleidsambtenaar en de zorgmanager. Boekstart is tijdens dit gesprek uitgelegd. Vooral het aangeven dat het een pilotproject (wij zijn de eerste van Nederland!!!) is, geïnitieerd vanuit de overheid (Plasterk) gaf de doorslag. Bij de beleidsambtenaar moet de cultuurnota van 17 maart genoemd worden en bij de zorgmanager kun je kort inhaken op het Van Wiechenschema en hun taalmomenten. Ook het succes vanuit Engeland en België is belangrijk om te benoemen. Vervolgens heb ik aangegeven dat ik alles in een gesprek nader wilde toelichten. Over de telefoon waren ze nog wel wat sceptisch, maar ze wilden graag in gesprek.

Uiteindelijk hebben we de beleidsmedewerker van de gemeente Geertruidenberg (Raamsdonksveer) en de beleidsmedewerker van Rijen (die deden ook mee met de pilot) bij elkaar gezet tijdens het overleg, omdat er met de laatstgenoemde beleidsmedewerker nog geen goed contact was en wij hier niet betrokken zijn bij goa/lea-overleggen. Dit pakte goed uit omdat zij elkaar konden aanvullen en stimuleren. Wij hebben een PPT-

presentatie gegeven en een hand-out uitgedeeld. Daarnaast hebben we ook de cultuurnota van 17 maart en een folder van Boekstart in een mooie map meegegeven. Tijdens het overleg/presentatie waren ze redelijk enthousiast, maar er moesten voor hen geen financiële verantwoordelijkheden aanhangen en zij wilden er geen extra tijd aan besteden. Na een compromis zijn we er goed uitgekomen. Het is wel belangrijk om te vragen of de gemeente bijvoorbeeld meedoet aan de geboortekoffer en of zij al een brief sturen naar ouders in de voorschoolse periode.

Vervolgens heb ik een overleg gepland met de zorgmanager van de gemeente Geertruidenberg en een wijkverpleegkundige in het consultatiebureau. Ik heb hier de hand-out van de PPT weer uitgedeeld en hetzelfde verhaal verteld als bij de gemeente. Wel ben ik bij hen veel meer ingegaan op de taal en het Van Wiechen-schema. Ik heb ook aan hen veel vragen gesteld over hun taalmomenten met de ouders, het bereik van de ouders/niveau, et cetera. Aan het eind van het gesprek hebben wij het consultatiebureau bekeken voor mogelijkheden om Boekstart te promoten. Zij waren erg enthousiast.

- **Samenwerking met gemeente**

Samenwerking verloopt goed. In de taakgroepbijeenkomst werd al aangegeven dat de ambtenaar overtuigd was van het project en het zijn ondersteuning krijgt, maar het moest nog wel binnen de gemeente met onder anderen de wethouder besproken worden. Het logo van de gemeente wilden zij niet ter beschikking stellen omdat zij niet volledig verantwoordelijk zijn voor het project. Een angst voor een financiële verantwoordelijkheid in de toekomst zal hier wellicht aan ten grondslag liggen. Het zou tevens te veel moeite zijn om continu naar een drie maanden oude baby een brief te versturen. Gezien het een pilot is, wilden zij graag dat de brieven naar alle ouders met kinderen in de leeftijd van 0-1 jaar verstuurd zouden worden. Aan het eind van de pilot zal de jongste baby dan drie maanden zijn en dan heb je die doelgroep in elk geval volledig bereikt.

Vanuit de gemeente Geertruidenberg werd duidelijk dat Theek 5 zelf zorg moest dragen voor het versturen van de brieven. De adressen van alle ouders in de gemeente Geertruidenberg die in 2008 een kind hebben gekregen, hebben wij per mail ontvangen. Dit waren in totaal 218 adressen. Het vrijgeven van de adressen is in het college van B&W goedgekeurd. Na afloop van het pilotproject staat er een evaluatiemoment gepland. Theek 5 neemt hiervoor het initiatief.

- **Samenwerking met consultatiebureaus**

De samenwerking loopt redelijk. Het consultatiebureau blijft moeilijk te bereiken en de wijkverpleegkundigen zijn ontzettend druk en tijdgebonden.

Omdat alle ouders met een kind van 0-1 jaar een brief kregen, is besloten om niet alleen bij het 7-maandenconsult, maar ook tijdens het 11-maandenconsult de ouders te wijzen op de brief en de Babybiebbon. Op deze manier bereik je toch alle ouders. Ze hebben het koffertje gekregen om te laten zien en ze hebben tien bonnen gekregen om tevens te laten zien en eventueel te geven wanneer de ouder de bon kwijt is. De telling wordt bijgehouden. Ze willen in hun wachtruimte zeker een plek creëren om Boekstart te promoten. Er is besloten in elk geval het koffertje te tonen. Ze zijn erg enthousiast over de dvd die gaat over het lezen met je baby. Deze willen zij graag tonen in de wachtruimte. Ze hebben een grote tafel waar ze de spullen van Boekstart op kunnen

tentoonstellen, maar een aantrekkelijke bak op wielen zou fantastisch zijn. Hier kunnen babyboekjes in, maar ook folders van de bieb. Ook geven ze aan dat ze graag folders en een mooie poster van Boekstart willen. Ook met hen is een evaluatiemoment na de pilot ingepland.

- **Collectie**

In Raamsdonksveer hebben wij een open kast waar de boekjes ingezet zijn. Ook ligt er een kleed op de grond waar wat boekjes op liggen en aan het babystoeltje op de grond hangen ook wat boekjes. Nadat ongeveer 50 procent van de ouders die het koffertje hadden opgehaald hadden aangegeven dat ze de boekjes wel zouden lenen, hebben wij besloten de boekjes uit te lenen. Op de stoffen/plastic boekjes staat een nummer en Theek 5 met een watervaste stift. Achter de uitleenbalie ligt een vel met de barcodestickers zodat de boekjes gewoon uitgeleend kunnen worden. Er staat op de kast dat de boekjes uitgeleend kunnen worden. Er zijn nu ongeveer 60 babyboekjes en als er na de pilot veel boekjes worden uitgeleend, dan kunnen we er vanuit Theek 5 meer aanschaffen (dit is in Rijen al gebeurd). De ouders mogen bij ons standaard tien boeken per keer lenen, dus ook babyboekjes.

- **Inrichting**

Een kast met een matje en een babystoel staan in de babyhoek. Ook een lekkere stoel voor ouders om in te zitten staat erbij. En wij hebben ervoor gekozen om een aantal opvoedboeken, cd's en tijdschriften over opvoeden erbij te plaatsen. Omdat wij met een verhuizing in het vooruitzicht zitten, is er besloten niet te veel in te zetten. Er is in Rijen wel gezorgd voor een luiertafel, een grote ruimte voor ouders met baby's om te zitten, et cetera.

- **De praktijk**

De medewerkers zijn door mij geïnstrueerd en er ligt een duidelijke handleiding bij de infobalie over het aanspreken van de ouders. Zij hebben natuurlijk ook de cursus gevolgd van Elly van der Linden. De ouders worden enthousiast ontvangen. Zij krijgen eerst natuurlijk het koffertje te zien, hier wordt het een en ander bij uitgelegd. Vervolgens wordt er gevraagd of de baby lid gemaakt mag worden. Daarna leiden we de ouders rond in de babyhoek, de ouder/opvoedcollectie en als er nog interesse is, de rest van de bibliotheek. Als de baby erbij is, dan geven we de baby het vlinderboekje (zit in het koffertje) om te kijken hoe de baby erop reageert. Hier vanuit kun je iets vertellen over voorlezen, geschikte babyboekjes en eventueel de taalontwikkeling. Dit hangt wel af van de tijd en interesse van de ouder. Als we merken dat de ouder op deze info niet zit te wachten, dan ga je daar uiteraard niet op in. Aan het eind vragen we of het goed is als ze over een tijd benaderd mogen worden over het koffertje.

De workshop heeft zeker effecten gehad op het team, ze staan nu volledig achter het project (daarvóór waren ze nog een beetje sceptisch) en weten nu meer te vertellen over de taalontwikkeling en geschikte babyboekjes. Het is de bedoeling dat er na de pilot weer contact wordt gezocht met de ouders die het koffertje hebben opgehaald om een vervolg te geven aan het project, dus bijeenkomsten organiseren in de bibliotheek. Omdat wij alle adressen van de gemeente hebben ontvangen, zullen wij ook zeker de ouders benaderen die het koffertje niet hebben opgehaald.

- **Ervaringen tot nu toe**

Er zijn 218 brieven verzonden en 77 koffertjes opgehaald. De ouders zijn zeer verrast door het cadeautje en zijn er erg blij mee. Ik weet nog niet of er veel mensen zijn doorverwezen door het consultatiebureau, hier heb ik binnenkort contact met ze over. Naast de 77 baby's als nieuw lid, hebben zich door Boekstart ook acht broertjes en zusjes lid laten maken en drie moeders. De afspraken met de gemeente werken goed, maar wij doen al het werk. Wij zijn wel erg blij met de adressen van de ouders; nooit verwacht dat wij die zo zouden ontvangen. Met het consultatiebureau loopt het contact iets moeizamer, ze zijn moeilijk te bereiken.

- **Hoe verder?**

Het organiseren van bijeenkomsten staat nu op het programma. Wij zijn bezig met het schrijven van een plan van aanpak. Verder is het even afwachten hoe het landelijk verder gaat. Wel willen wij dit in de toekomst verder trekken naar het kinderdagverblijf. Ook hier zit de doelgroep en ik denk dat zij zeker een goede samenwerkingspartner binnen Boekstart kunnen zijn. Na de pilot worden alle ouders die het koffertje nog niet hebben opgehaald weer benaderd.

Marloes Deijl

Bijlage 16: Evaluatieverslag Theek 5, vestiging Rijen

- **Start**

Met het consultatiebureau had ik al regelmatig contact in verband met het Wachtkamerproject (viermaal per jaar komt de wijkverpleegkundige nieuwe boeken halen voor in de wachtkamer van het consultatiebureau) en in verband met het Spraaktaalkoffertje. Ik had zelf al enige tijd geen contact gehad met de gemeente. Ik kende zelfs de huidige ambtenaar die over het VVE-beleid gaat niet.

Marloes Deijl (mijn collega uit Raamsdonksveer en tevens coördinator jeugd bij Theek 5) heeft de afspraak geregeld met beide ambtenaren van onze gemeentes. Dit gesprek was op 2 december 2008 en dat is positief uitgekapt. Zie verder verslag van Marloes.

De ambtenaar van Gilze en Rijen heeft een B&W-voorstel geschreven en dat is op 6 januari 2009 besproken door B&W. Daarna moest het nog langs het college, maar dat was meer een formaliteit. Dat is dus allemaal heel vlot gegaan.

Verder heb ik een overleg gehad op 4 december 2008 met de zorgmanager van Thebe en de wijkverpleegkundige uit Rijen in de bibliotheek. Dit gesprek verliep ook positief; zij wilden Boekstart graag ondersteunen en hun medewerking verlenen. De wijkverpleegkundige probeerde nog extra tijd te claimen bij haar leidinggevende, omdat dit iets was wat er weer bijkomt, maar dat is niet gelukt (ze moeten namelijk al zoveel vertellen aan de ouders in een beperkte tijd).

- **Samenwerking met gemeente**

De samenwerking met zowel de gemeente(ambtenaar) als Thebe (wijkverpleegkundige) verloopt hier prima. Ik heb vorige week nog een presentatie gegeven over Boekstart bij het VVE-overleg en de wijkverpleegkundige heb ik vandaag nog gesproken. Verder houd ik de ambtenaar en de wijkverpleegkundige steeds op de hoogte van alles rondom de pilot.

In Rijen is de brief verstuurd door de gemeente met digitale handtekening van de burgemeester. We zijn vergeten om er logo's op te zetten, doordat ik graag de streefdatum van 21 januari wilde halen (start Nationale Voorleesdagen) en dat is ook gelukt. De mailing is in één keer gedaan naar alle ouders uit Rijen die in 2008 een baby hebben gekregen. (De peildatum was 20 januari 2009; kinderen die op die dag tussen 0 en 1 jaar waren.) Het ging om 180 brieven.

Er is nog geen evaluatiemoment afgesproken, maar ik ga daar zeker nog zelf het initiatief voor nemen.

- **Samenwerking met consultatiebureaus**

De samenwerking verloopt goed. De wijkverpleegkundigen hebben het erg druk, maar sinds ik hun mailadres heb kan ik ze voortaan altijd bereiken.

Er is afgesproken dat de wijkverpleegkundige bij het 7-maandenconsult vraagt of de ouders de brief (met bon) hebben ontvangen en of ze al naar de bieb geweest zijn om het pakket op te halen. Dit afhankelijk van de tijd die ze hebben; in sommige gevallen zijn andere zaken belangrijker om te bespreken met de ouders.

Op het consultatiebureau in Rijen staan maar liefst drie Boekstart koffertjes; één in de wachtkamer, één bij de arts en één bij de wijkverpleegkundige. Verder hangt de Babybiebbon op een prominente plaats in de kamer van de wijkverpleegkundige. Er zijn al reacties op gekomen van ouders of oudere broertjes/zusjes.

Deze laatstgenoemde groep speelt ook regelmatig met het koffertje tijdens het consult (boekje erin en eruit enz.). Wij hopen dat er snel een poster beschikbaar komt om aldaar op te hangen, ook voor de herkenbaarheid van het Boekstartlogo.

Ik heb een stapeltje Babybiebbonnen achtergelaten bij het consultatiebureau voor de ouders die de bon kwijtgeraakt zijn. In de bibliotheek willen we daar trouwens soepel mee omgaan, hoewel dat tot nu toe nog niet aan de orde geweest is.

De ruimte op het consultatiebureau is vrij beperkt, zodat er weinig mogelijkheden zijn voor bijvoorbeeld een presentatiemeubel. Ze hebben nu op drie plaatsen boekjes van de bibliotheek liggen in het kader van het Wachtkamerproject. Bij de laatste wisseling heb ik ook een aantal stoffen boekjes en knisperboekjes meegegeven uit onze nieuwe collectie. Er is nog geen datum vastgelegd voor een evaluatiemoment, maar toevallig heb ik de wijkverpleegkundige vandaag nog uitgebreid gesproken. Voor mijn gevoel is de pilot ook nog niet echt afgelopen....

Ik heb gevraagd of zij nog concrete ideeën hadden over het verzorgen van workshops in de bibliotheek. De wijkverpleegkundige had een leuke tip van een collega uit een andere gemeente die (in het verleden?) een cursus 'babybrabbelen' heeft gegeven.

Dat lijkt mij perfect passen bij het Boekstartconcept, maar ik moet er nog achteraan gaan.

- **Collectie**

We hebben een open Ikeakast aangeschaft waar een aantal boekjes op en in gepresenteerd staan. De rest ligt in een aantrekkelijk mandje.

De kartonnen boekjes zijn gelabeld, voor de stoffen en plastic boekjes hebben we een ander systeem bedacht. De boekjes zijn genummerd met een watervaste stift. Bij de balie ligt een vel met de corresponderende barcodes.

Bij Theek 5 mag je tien boeken lenen, dus ook deze boekjes, maar in de praktijk nemen ouders er maar maximaal drie per keer mee.

Naast de startcollectie van 52 boeken heb ik er voor Rijen nog 50 extra aan mogen schaffen, omdat we al vrij snel tekort kwamen.

- **Inrichting**

We hebben plaats gemaakt voor een heuse babyhoek. De muur is geschilderd (appeltjesgroen) en op de grond liggen twee nieuwe kleden (ook appeltjesgroen). Er zijn twee kasten, een bankstel, een wipstoeltje, kussens voor de baby's, voedingskussens en wat leuke dingen voor aan de muur aangeschaft. Er is een luiertafel gerealiseerd bij de publiekstoiletten.

Een gedeelte van de opvoedboeken hebben we ook in onze babyhoek geplaatst.

- **De praktijk**

We ontvangen de ouders hartelijk en reiken ze allereerst het koffertje uit en laten de inhoud zien. We vragen of we hun baby lid mogen maken en dat mag in alle gevallen (tot nu toe) en of ze na afloop van de pilot mee willen werken aan een enquête. Dit hoorde ik pas in een later stadium, dus bij de allereerste ouders hebben we daar niet naar gevraagd.

Vervolgens geven we (afhankelijk van de interesse van de ouders en onze eigen tijd) een uitgebreide rondleiding. Ik ben hier heel eerlijk in, want zeker de eerste weken kwamen er soms vier achter elkaar of tegelijkertijd en dan is het niet altijd mogelijk om alles te vertellen wat je zou moeten/willen vertellen.

Alle medewerkers frontoffice hebben de workshop van Elly van der Linden gevolgd.

We denken nog na over mogelijke contactmomenten met de ouders.

We willen zeker een aantal workshops/bijeenkomsten gaan organiseren in de bibliotheek voor ouders met hun baby's. We denken daarbij bijvoorbeeld aan 'muziek op schoot', 'wapperkids' en 'babybrabbelen'.

Het lijkt mij wel leuk om babyochtenden te gaan organiseren en dan liefst op een vast tijdstip, bijvoorbeeld elke eerste van de maand.

Er was binnen ons team van tevoren enige scepsis over Boekstart, maar na de workshop waren ze 'helemaal om'. Iedereen heeft ook heel enthousiast meegewerkt en gedacht met mij; over de inrichting, het uitlenen van de boekjes enzovoort. Het heeft hier in Rijen echt in meerdere opzichten een heel positief effect gehad op ons allemaal, zowel personeel als leners! De nieuwe inrichting/babyhoek trekt niet alleen ouders met baby's aan, maar ook peuters en kleuters zitten er graag.

- **Ervaringen tot nu toe**

Er zijn 180 brieven verzonden, 63 koffertjes zijn opgehaald.

De ouders vinden het leuk dat ze het koffertje krijgen.

De wijkverpleegkundige heeft er al een aantal ouders op geattendeerd, maar ik weet niet of die ook (al) daadwerkelijk naar de bibliotheek gekomen zijn.

63 Baby's zijn lid geworden.

Er zijn zeker ook oudere broertjes/zusjes en ouders lid geworden naar aanleiding van Boekstart, maar die hebben wij niet 'geturfd'.

De afspraken die we met onze partners gemaakt hebben werken over het algemeen goed. De wijkverpleegkundige geeft eerlijk toe dat ze er niet altijd aan denken of tijd voor hebben om op Boekstart te wijzen.

- **Hoe verder?**

Ik ben bezig met het schrijven van een plan van aanpak voor het vervolg van Boekstart. We willen op korte termijn een aantal bijeenkomsten gaan organiseren voor de ouders met baby's.

Wat mij betreft gaan we gewoon door met Boekstart, maar dat hangt natuurlijk van de financiering af...

Paulien Waterreus

Evaluatieverslag Bibliotheken Waalwijk

- **Partners in het project zijn:**

- Gemeente Waalwijk
- Thebe jeugdgezondheidszorg
- Bibliotheken Waalwijk

- **Start**

In Waalwijk is een Netwerk VVE dat vier keer per jaar bij elkaar komt.

Dit netwerk heb ik niet echt ingezet, behalve dat ik tijdens een overleg het koffertje van Boekstart heb gepresenteerd en een korte toelichting heb gegeven over het project.

Via dit netwerk heb ik wel contact opgebouwd met de manager van Thebe, de jeugdgezondheidsdienst uit mijn werkgebied. Via het project Boekenpret had ik al contact met een van de verpleegkundigen van het consultatiebureau.

De gemeente Waalwijk had een half jaar geleden een nieuwe beleidsmedewerker aangesteld die in haar takenpakket de bibliotheek heeft. Ik had met al haar al kennis gemaakt.

Ik heb haar uitgenodigd voor een gesprek in de bibliotheek. Tijdens dat gesprek hebben we samen een aantal zaken besproken waaronder het project Boekstart. Zij was direct enthousiast en zou het een en ander uitzoeken rond de mogelijkheid van het versturen van de brieven.

Met manager van Thebe heb ik gesproken over Boekstart tijdens een overleg dat al gepland stond over een cursus voor jonge ouders rond taalplezier. Bij dit overleg was ook de verpleegkundige aanwezig. Beide reageerden zeer positief.

Tussendoor is er over en weer wat mailcontact geweest over het project.

Begin januari heb ik een overleg georganiseerd met de drie partners: gemeente, jeugdgezondheidsdienst en bibliotheek, een overleg waarin de definitieve afspraken zijn gemaakt en vastgelegd.

Alle drie de partijen hebben, tijdens de startbijeenkomst van Boekstart, de intentieverklaring ondertekend tot samenwerking bij de realisatie van Boekstart in Waalwijk.

- **Samenwerking met gemeente**

De samenwerking met de gemeente verloopt soepel. Maandelijks word ik op de hoogte gesteld van het aantal brieven dat zij versturen naar de ouders met een drie maanden oude baby. De ambtenaar is betrokken en geïnteresseerd in het bereik en de reacties van de doelgroep.

Medio mei is er een evaluatiemoment voor de drie partners georganiseerd, waar besproken wordt hoe het project tot nu toe verloopt in Waalwijk.

- **Samenwerking met consultatiebureau**

De samenwerking met het consultatiebureau verloopt uitstekend. Zowel met de manager als met de verpleegkundigen zijn de contacten goed. Men is enthousiast en denkt mee.

De verpleegkundige mailt mij aan het einde van de maand hoeveel bonnen zij uitgereikt heeft aan ouders tijdens het 7-maandenbezoek aan het consultatiebureau.

Medio mei is er een evaluatiemoment voor de drie partners georganiseerd waar besproken wordt hoe het project tot nu toe verloopt in Waalwijk.

- **Aanvullende afspraken met de jeugdgezondheidsdienst Thebe**

We hebben inmiddels een informatiebijeenkomst gehad in de bibliotheek voor alle medewerkers van de drie consultatiebureaus: Een informatieve avond over het project Boekstart, het project Boekenpret, kennismaking met de bibliotheek en de dienstverlening aan ouders van jonge kinderen. Het was een geslaagde avond wat betreft inhoud en deelname (zeven van de twaalf medewerkers).

Er liep al een afspraak over een cursus, bestaande uit vier bijeenkomsten over taalplezier, voor ouders van jonge kinderen. Wegens de geringe belangstelling gaan twee avonden niet door. Twee bijeenkomsten zullen wel plaatsvinden. Een evaluatie over deze activiteit vindt medio mei plaats. Wellicht dat we een manier vinden waarop het geïntegreerd kan worden in het concept van Boekstart.

- **Collectie**

Op dit moment wordt de collectie gepresenteerd in een speciaal opgestelde hoek van de jeugdafdeling. De stoffen en plastic boekjes zijn niet gelabeld. Ouders kunnen wel boekjes lenen. Er zijn een 15-tal tasjes (Voortouw) gelabeld waarin deze boekjes uitgeleend worden.

Afhankelijk van het gebruik wordt op een later tijdstip gekozen voor een ander uitleensysteem (mede op basis van ervaringen van de andere pilotbibliotheken). Voorlopig kunnen ouders één tot twee boekjes lenen.

De collectie bestaat uit ruim 50 boekjes. Dit wordt binnenkort uitgebreid met nog eens 30 boekjes.

- **Inrichting**

De aanpassing die tot nu toe is gedaan is het plaatsen van de banier Boekstart met daarbij twee manden met de babyboeken. Binnenkort worden er twee kasten geplaatst: een voor de boekjes en een voor een collectie over opvoeden, verzorgen, enzovoort, gericht op Boekstartouders. Een zitplek voor ouders met kind en een kleed moeten het geheel 'baby-proof' maken.

- **De praktijk**

In de brief die de ouders ontvangen van de gemeente worden ouders uitgenodigd om op een vast tijdstip naar de bibliotheek te komen. Mocht dat niet uitkomen dan kunnen ze telefonisch een afspraak maken met ons. Dit is niet het geval bij het bezoek aan het consultatiebureau wanneer de baby zeven maanden oud is. Dan ontvangen de ouders

alleen de Babybiebbon en kunnen zij dus op elk gewenst tijdstip naar de bibliotheek komen om het pakket af te halen.

De ouders worden door de bibliotheekmedewerker vriendelijk ontvangen. Zij nemen ouder en baby mee naar de jeugdafdeling om daar de speciale collectie te tonen. Ze benoemen het belang van het zo vroeg mogelijk starten met boekjes en voorlezen. Ze maken via een boekje contact met hun kind en laten direct zien hoe het reageert op een boekje, enzovoort. Afhankelijk van de tijd en de behoefte van de ouders wordt er ook uitleg gegeven over de collectie voor ouders: boeken over opvoeden, tijdschriften, enzovoort.

Bij inschrijving krijgt de ouder zelf ook een speciaal abonnement aangeboden: een gratis proefabonnement van een halfjaar.

De bedoeling is om in de maand juni een eerste bijeenkomst te organiseren voor de Boekstartouders met hun baby's: een bijeenkomst waar uitwisseling centraal staat.

Medio mei zal aan aantal medewerkers hiervoor een scholing volgen. Dit zal ook een inspiratiebron zijn voor de eerste bijeenkomst.

- **Ervaringen tot nu toe**

De ouders zijn superenthousiast bij het in ontvangst nemen van de koffertjes. Veel ouders worden verrast door wat de bibliotheek hun allemaal te bieden heeft, het is veel meer dan ze hadden verwacht, bijvoorbeeld de informatieboeken over verzorging van baby's en over de opvoeding van kinderen, het uitlenen van tijdschriften zoals Ouders van Nu, enzovoort. Ze zijn ook enthousiast over de toegankelijkheid van de collectie voor jonge kinderen, de opzet en uitstraling van de jeugdafdeling spreekt hen erg aan. Verder komt het regelmatig voor dat een ouder broertje of zusje ook direct lid gemaakt wordt van de bibliotheek.

Er zijn ook al ouders doorverwezen vanuit het consultatiebureau; zie het overzicht met de cijfers.

■ Cijfers Boekstart/Bibliotheek Waalwijk

	Uitgegeven bonnen		Nieuw leden baby's		Nieuwe leden ouder van kindje	
	Gemeente	Consultatie	3 mnd	7 mnd	3 mnd	7 mnd
Januari	27					
Februari	25	8	13	4	6	3
Maart	22	40	4	4	1	2
April				3		2
Mei						
Juni						
Juli						
Augustus						
September						
Oktober						
November						
December						
	74	48	17	11	7	7

Laatste update: 9 april 2009

- **Hoe verder?**

De komende tijd ga ik aandacht besteden aan:

- Baby-proof maken van de bibliotheek

- Website aanpassen met informatie over babyboekjes, et cetera
- Medio juni een bijeenkomst voor ouders organiseren
- Onderzoeken van de voortgang van het project in de twee andere bibliotheekvestigingen Waspik en Sprang-Capelle
- Ontwikkelen en vaststellen van een werkplan/activiteitenplan voor het schooljaar 2009-2010
- Gesprek met gemeente en Thebe over evaluatie en voortgang van Boekstart

Baukje van der Meulen

Evaluatieverslag Bibliotheek Helmond-Peel

- **Start**

Ik had bij MT aangegeven dat ik graag projectleider Boekstart zou willen zijn omdat ik vanuit mijn eigen ervaring in Someren, waar we al vanaf 2002 met een voorschools netwerk werken, weet hoeveel voordelen samenwerken in een netwerk oplevert. Ik zag het als een uitdaging Boekstart in een andere gemeente uit te voeren. In Helmond-Noord, waar de pilot wordt uitgevoerd, heb je te maken met dienstverlening vanuit Onderwijskansenbeleid (OK) en regulier bibliotheekwerk. Vanuit OK is er een jarenlange traditie van samenwerking met JGZ en psz-en. Vanuit het reguliere bibliotheekwerk was er geen enkele samenwerking met de JGZ en ook geen voorschools netwerk.

De start was voor mij een oriënterend gesprek in de bibliotheek Helmond-Noord met de collega van de bibliotheek en de OK-collega. Ik hoorde van de OK-collega met wie hij bij de gemeente en bij de JGZ contacten had en wat de samenwerking inhield. Met die informatie als basis heb ik een Plan van Aanpak geschreven om de beginsituatie in beeld te brengen en de te ondernemen stappen. Ik heb in kaart gebracht welke acties extern en intern (inrichting babyhoek, babycollectie) ondernomen moesten worden.

Op 11 december 2008 heb ik samen met Albert Bull een gesprek gehad met de ambtenaar Cultuur (door mijn directeur genoemd als ingang bij de gemeente) waar wij Boekstart voorgelegd hebben. Hij zou het voorstel tot medewerking via zijn leidinggevende voorleggen aan de wethouder van cultuur. Na de kerstvakantie kwam er bericht dat de wethouder had besloten dat het voorstel aan het college van B&W moest worden voorgelegd. Op 13 februari 2009 stuurde de gemeente een brief dat B&W besloten had tot medewerking aan het project. Via de stadswinkel zou uitvoering plaatsvinden, de te maken kosten (139 euro voor leges + 0,65 per geselecteerd adres) zou in rekening gebracht worden aan de bibliotheek. Op basis van deze informatie besloot ik een eenmalige uitdraai te laten maken van het bestand van alle kinderen die in 2008 geboren zijn en deze in een keer een brief te laten sturen, omdat de bibliotheek anders elke maand 139 euro zou moeten betalen. Op 13 maart werd het adressenbestand aangemaakt en op 18 maart werden de brieven (127 in totaal), ondertekend door de wethouder van Cultuur verstuurd, waarna op 20 maart het eerste koffertje kon worden uitgereikt.

Op 17-december 2008 vond een gesprek plaats met de manager Helmond van de Zorgboog in aanwezigheid van een wijkverpleegkundige. De Zorgboog zegde medewerking toe. Toen bekend werd dat het project van start zou gaan is opnieuw contact gelegd met de Zorgboog en een afspraak gemaakt voor 2 april, waar het team

JGZ-verpleegkundigen van Helmond-Noord geïnformeerd is over wat hun aandeel in het Boekstart project kan zijn en hoe de bibliotheek kan ondersteunen.

Het blijkt dat een dergelijk verzoek bij de gemeente veel tijd kost. Ik heb regelmatig moeten mailen/bellen om te informeren naar de stand van zaken. Uiteindelijk konden de brieven na de formele besluitvorming toch nog snel verstuurd worden en was het contact met de ambtenaren heel prettig. De Zorgboog heeft zich erg coöperatief opgesteld: men regelde op mijn verzoek een ouder + baby om het eerste koffertje in ontvangst te nemen en heeft ook veel moeite gedaan om nog een afspraak te plannen tussen alle drukke bezigheden door .

De vier wijkverpleegkundigen waren erg enthousiast om een bijdrage te leveren. In het gesprek met de wijkverpleegkundigen heb ik een PP gebruikt en een selectie van de filmbelden van Elly van der Linden en Will Glorius. Er zijn afspraken gemaakt wat het aandeel van de JGZ in het project is en de afspraak is gemaakt om een evaluatiemoment vast te stellen.

- **Samenwerking met gemeente**

De samenwerking met de gemeente is eenmalig geweest: alle ouders van kinderen geboren in 2008 in Helmond-Noord hebben een brief ontvangen. Afhankelijk van hoe Boekstart verder uitgerold zal worden zullen er met de gemeente nieuwe afspraken gemaakt moeten worden. Het ging nu bij de start om 127 adressen. Er is geen evaluatiemoment afgesproken.

- **Samenwerking met consultatiebureaus**

De samenwerking verloopt positief; men is erg enthousiast. Er is wel afgesproken om te evalueren maar nog geen moment bepaald.

- **Collectie**

Met eenvoudige middelen is in de beperkte ruimte een babyhoek gecreëerd.

De startcollectie omvat 24 stoffen, 4 plastic en 45 kartonnen boekjes (inclusief de van de Boekstartpilot ontvangen collectie), 16 cd's en 7 bakkerrijmen. De boekjes worden in mandjes in een open kast gepresenteerd. Van de stoffen boekjes is een gelamineerde kaart gemaakt die achter de balie wordt bewaard, waar het label op staat en die meegegeven wordt bij het uitlenen. Ouders kunnen 12 materialen per keer lenen conform algemene uitleenvoorwaarden. De afspraak is gemaakt dat de stoffen boekjes na uitlening door het personeel gewassen worden (als proef).

- **Inrichting**

Er is beperkte ruimte in de locatie. Er is een stoel voor de moeder gekocht en een opvouwbaar aankleedkussen. In het toilet is geen ruimte voor een aankleedkussen. Er is geen ruimte voor een speelkleed. Er is een flatscreen gekocht om de Boekstartfilm, als deze beschikbaar is, op te vertonen.

- **De praktijk**

In de locatie werken twee medewerkers (I&A en L&K). Beiden ontvangen de ouders, reiken het koffertje uit en laten de babycollectie zien. Omdat in de scholing van Helmond-Peel door tijdgebrek geen aandacht is geweest voor de ontvangst van ouders, wordt het

onderdeel voorbeeldgedrag summier of niet uitgevoerd. Voor de vervolgscholing, waar dit aspect ook aan de orde komt, is Helmond-Peel ingedeeld in de tweede groep (mei). Er zijn verder nog geen contactmomenten georganiseerd. Het is noodzakelijk eerst de scholing te volgen. Misschien kan samenwerking gezocht worden met het Kunstencentrum (Muziek op school).

- **Ervaringen tot nu toe 2 april 2009**

Op 19 maart 2009 zijn er 127 brieven verzonden en er zijn 20 pakketten opgehaald. De reacties zijn erg positief. De wijkverpleegkundige meldde dat zij al enkele ouders had doorverwezen.

Er hebben zich nieuwe leden aangemeld.

Stand van zaken 2 april 2009:

1. baby's: 19
2. oudere kinderen van het gezin: 4
3. ouders: 3 (proefabonnement)

Werken de afspraken die je met de partners gemaakt hebt? Zo nee, wat is hiervan de reden? Tot op heden werken de afspraken met de partners wel, maar we zijn nog maar kort geleden gestart.

- **Hoe verder?**

Het is de bedoeling dat Boekstart in de hele organisatie wordt ingevoerd. Hiervoor zal in alle locaties geïnvesteerd moeten worden in een babycollectie en inrichting babyhoek. Voornaamste struikelblok zal mijns inziens zijn de financiering van de koffertjes. Ik heb deze vraag over de financiering neergelegd bij het MT.

Vooralsnog hebben we geen jaarplanning, we willen eerst de resultaten van de pilot afwachten.

Wat ik zeer belangrijk vind is dat de JGZ-verpleegkundigen ook een scholing ontvangen. Ik hoop dat te kunnen realiseren voor hun hele organisatie op het moment dat Boekstart overal wordt ingevoerd.

Toos van de Beuken